

HANDEL LUDŹMI – INFORMACJE

Handel ludźmi jest współczesną formą niewolnictwa. Ofiary tego procederu są wykorzystywane¹ seksualnie lub werbowane do pracy siłą, na drodze oszustwa, albo pod przymusem. Ofiarami są zarówno dzieci, młodzież, jak i mężczyźni oraz kobiety.

Powiązany z nielegalnym handlem bronią, handel ludźmi jest obecnie drugą pod względem wielkości, po handlu narkotykami, przestępczą działalnością na świecie, a pierwszą, gdy chodzi o dynamikę rozwoju.

Ustawa o ochronie ofiar handlu żywym towarem z 2000 roku (TVPA) definiuje: „różne formy handlu ludźmi” takie jak:

- **Handel seksem:** nabór osób, ich przetrzymywanie, przewożenie lub zmuszanie do **komercyjnych aktów nierządu**², z użyciem siły, na drodze oszustwa lub pod przymusem, albo gdy osoby nakłaniane do udziału w tym procederze nie ukończyły 18 roku życia lub
- **Handel ludźmi do pracy:** nabór osób, ich przetrzymywanie, przewożenie lub wykorzystywanie do pracy lub świadczenia usług, w wyniku użycia siły, na drodze oszustwa lub pod przymusem, z zamiarem ich **podporządkowania, uzależnienia finansowego**, czy zniewolenia.

W przypadku obu form ofiara uczestniczy w procederze w wyniku użycia siły, na drodze oszustwa lub pod przymusem.

Ofiary handlu ludźmi

Jak podaje Departament Stanu USA, szacunkowo w ciągu roku od 800.000 do 900.000 ofiar jest przetrzymywanych przez granice na całym świecie, z czego 18.000 do 20.000 trafia do Stanów Zjednoczonych. Te szacunkowe dane obejmują zarówno kobiety, mężczyzn, jak i dzieci. Osoby te trafiają do USA głównie z Azji, Ameryki Środkowej i Południowej oraz z Europy Wschodniej. Wiele ofiar wysyłanych do Stanów Zjednoczonych nie zna i nie rozumie języka angielskiego. Są więc odizolowane, ponieważ nie mogą porozumieć się z pracownikami firm świadczących stosowne usługi, przedstawicielami organów kontroli przestrzegania prawa i innymi osobami, które mogłyby im pomóc.

Metody handlu ludźmi

Wiele ofiar jest zmuszanych do prostytucji lub pracy w erotycznym przemyśle rozrywkowym. Handel ludźmi może również polegać na zmuszaniu do pracy w charakterze pomocy domowej, robotników najemnych w rolnictwie lub w przedsiębiorstwach nastawionych na wyzysk siły roboczej. Do werbowania do tego procederu kobiet, mężczyzn i dzieci handlarze żywym towarem używają siły, stosują podstęp, albo wykorzystują przymus.

Stosowanie siły pociąga za sobą zadawanie gwałtu, bicie lub więzienie ofiar w celu ich podporządkowania. Przemoc fizyczna stosowana jest przede wszystkim w początkowej fazie represjonowania, określanej mianem „okresu przystosowawczego”, przede wszystkim by złamać opór ofiary i uzyskać nad nią kontrolę.

Oszustwo często polega na składaniu fałszywych ofert zatrudnienia. Na przykład kobiety lub dzieci odpowiadają na zamieszczone ogłoszenia o pracy za granicą w charakterze kelnerek, pomocy domowych lub tancerek, a po dotarciu do kraju przeznaczenia są zmuszane do prostytucji.

Przymus polega na stosowaniu ostrych gróźb lub ograniczeniu swobody fizycznej ofiar. To ukartowany plan lub schemat postępowania, mający na celu utwierdzenie ofiary w przekonaniu, że niespełnienie żądanego

¹ Termin „wykorzystywanie, bardziej niż handel ludźmi, oddaje istotę tego procederu, ponieważ ten rodzaj przestępstwa polega na wykorzystywaniu ludzi do pracy lub komercyjnych aktów nierządu wbrew ich woli.

² W rozumieniu ustawy o ochronie ofiar handlu ludźmi z 2000 roku „komercyjny akt nierządu” to każdy czyn nierządny, w zamian za który ktoś daje lub otrzymuje coś, co przedstawia jakąś wartość.

czynu pociągnie za sobą poważne konsekwencje. Przymus może stanowić nadużycie lub grozić nadużyciem prawa.

Ofiary handlu żywym towarem często są uwikłane w różnego rodzaju zobowiązania finansowe, związane przykładowo z kosztami transportu do kraju docelowego. Handlarze nieraz grożą ofiarom okaleczeniem lub śmiercią, albo szantażują je bezpieczeństwem rodzin, które pozostały w ojczystym kraju.

Ofiary często nie zdają sobie sprawy z tego, że narzucanie im przez handlarzy formy spłacenia długów jest niezgodne z prawem. W wielu przypadkach wpadają one w błędne koło długów, gdy oprócz pokrycia wstępnych kosztów związanych z przetransportowaniem do kraju docelowego muszą regulować rachunki za bieżące wydatki. Niektóre firmy zajmujące się handlem ludźmi stosują wobec ofiar kary za zbyt niskie dzienne kwoty z tytułu świadczonych usług lub „złe” zachowanie, które powodują dalsze powiększanie zadłużenia. Większość ofiar nigdy nie widzi zarabianych rzekomo pieniędzy, a nawet nie zna konkretnej kwoty swojego „długu”. Nawet jeśli ofiary czują, że takie uzależnienie wynikające z zaciągniętego długu jest niesprawiedliwe, trudno jest im znaleźć pomoc ze względu na bariery językowe, społeczne i fizyczne, która powstrzymuje je przed szukaniem wsparcia.

Handel ludźmi a przemyt

Handel żywym towarem to nie to samo, co przemyt. Jest kilka istotnych różnic pomiędzy przemytem a handlem żywym towarem:

handel ludźmi	kontra	przemyt imigrantów
<ul style="list-style-type: none">• Ofiary są wywożone pod przymusem. Jeśli ofiara wyraża zgodę, przyzwolenie udzielane jest nieświadomie ze względu na działania podejmowane przez handlarzy.• Wykorzystywanie ofiar ma przynosić handlarzowi nielegalny zysk.• Handel ludźmi nie musi pociągać za sobą zmiany miejsca pobytu danej osoby (ale musi zawierać element wykorzystania danej osoby do pracy lub wykonywania komercyjnych aktów nierządu.		<ul style="list-style-type: none">• Imigranci wyrażają zgodę na swój przemyt.• Przemyt odbywa się zawsze między dwoma krajami.

Pomoc ofiarom handlarzy

Przed uchwaleniem ustawy o ochronie ofiar handlu ludźmi (TVPA) w październiku 2000 roku nie istniał żaden przepis prawny z tak wszechstronnym podejściem do zagadnienia, który chroniłby ofiary tego procederu i stanowiłby podstawę do wnoszenia oskarżeń wobec handlarzy. Ustawa reguluje różne aspekty walki z handlem żywym towarem, w tym zapobieganie, ochronę ofiar i ściganie przestępstw na drodze sądowej. Ma ona na celu zapobieganie przywożeniu ludzi z zagranicy, zwiększa skuteczność ścigania tego rodzaju przestępstw na terenie Stanów Zjednoczonych oraz chroni ofiary i zapewnia im państwową i stanową pomoc w konkretnych przypadkach. Ofiary, które nie są obywatelami Stanów Zjednoczonych mogą się ubiegać o specjalną wizę oraz o zasiłki i świadczenia w takim samym zakresie, jaki przysługuje uchodźcom. Ofiary będące obywatelami USA są już uprawnione do korzystania ze wspomnianej pomocy ze względu na posiadane obywatelstwo.

Jeśli uważasz, że zetknąłeś się z osobą, która padła ofiarą handlu żywym towarem, zadzwoń pod numer specjalnej infolinii **1.888.3737.888**. Za jej pośrednictwem ustalisz, czy spotkana osoba jest rzeczywiście ofiarą handlu ludźmi i na jakie lokalnie dostępne środki może ona liczyć. Uzyskasz tu również wsparcie w zakresie koordynowania działań lokalnych organizacji opieki społecznej, mających na celu pomoc ofiarom, aby mogły one na nowo rozpocząć życie.

Więcej informacji na temat problematyki handlu ludźmi znajdziesz w witrynie www.acf.hhs.gov/trafficking.